

Poštovana prva zamenik guvernera Gjoni,
Poštovani zamenik guvernera Bajrami,
Poštovani g. Noblet,
Poštovani g.Chlad,
Dame i gospodo prisutni,

Imam posebnu čast i zadovoljstvo da vam se, ovim prigodnim govorom, obratim na svečanom zatvaranju Programa saradnje Evropske centralne banke i nacionalnih centralnih banaka Evropskog sistema centralnih banaka sa Centralnom bankom Republike Kosova, Banke Albanije, i Narodne banke Republike Makedonije. Ovaj program koji finansira Evropska komisija i koordinira Evropska centralna banka, pokrenut pre godinu dana sa namerom da se pomognu tri centralne banke našeg regiona za uključivanje u Evropski sistem centralnih banka. Danas na kraju programa tvrdim uverenjem da ovaj program obeležava jedan značajan korak na našem putu ka evropskim integracijama. Zbog toga, izražavamo našu najveću zahvalnost za Evropsku komisiju i Evropsku centralnu banku, ali i za nacionalne centralne banke Evropskog sistema centralnih banka, čime je njihov doprinos eksperata odgovarajućih oblasti centralnog bankarstva.

Završetak ovog programa se poklapa sa krajem šestomesečnog perioda programa tokom kojeg je završena analiza potreba Centralne banke Republike Kosova. Stoga, u nastavku ću predstaviti rezime programa aktivnosti u vezi sa Centralnom bankom Republike Kosova.

U proteklih šest meseci su analizirane potrebe Centralne banke Republike Kosova na pravnim dešavanjima , organizacionim i resursa sedam oblasti njene delatnosti : 1) Finansijsku stabilnost, 2) Nadzor banaka, 3) Platnom sistemu, 4) Evropska integracija, 5) Informaciona tehnologija, 6) Administracija, i 7) Unutrašnja revizija. Tokom analize

potrebe, došlo je do plodne saradnje između osoblja angažovano u Centralnoj banci Republike Kosova i eksperata uključujući Evropske centralne banke i nacionalnih centralnih banaka. U okviru programa , urađene su dubinske procene kao u tradicionalnim oblastima politika centralne banke , tako i u podržavajućim tehničkim oblastima, koje su doneli identifikaciju praznine i aspekte da se oboljšaju uz sastavljanje preporučenih akcija. Preporučene akcije, uz podršku evropskih i međunarodnih standardi, kao i najbolje prakse, su formulisani uzimajući u obzir specifične okolnosti Kosova kao u pogledu sadržaja , tako i u pogledu rokova sprovođenja.

U oblasti finansijske stabilnost , s obzirom na ključnu ulogu CBK u nadgledanju finansijskog sistema , preporučene akcije koje se odnose na dalje konsolidacije zadataka vezanih za finansijsku stabilnost u okviru svog makroprudencijalnog mandata . U oblasti bankarskog nadzora , preporučuje se u prvom redu, da se napreduje prema Basel-u 3, uz odobrenje bankarskog regulatornog okvira EU, sa posebnim naglasom na korporativnom upravljanju, kapital i potrebnu likvidnost ,proces revizije. Što se tiče oblasti Platnih sistema , su istaknuti razvoji operiranja sistema koji rade u skladu sa najboljim evropskim praksama i međunarodnim standardima oblasti, kao i unapređenje uloge supervizora u skladu sa poznatim principima priznatim međunarodno i propisima Evropske centralne banke. Preporučene akcije u oblasti evropske integracije se odnose sa reorganizaciju zadataka u povećanju efikasnosti obavljanja svoje odgovornosti. Organizacioni razvoj preporučuje se i u oblasti informacione tehnologije , sa posebnim naglasom u upravljanju rizicima i upravljanje projektima. Dalje , u ovoj oblasti , kao i u oblasti administracije , date su preporuke o usvajanju određenih standarda Evropskog sistema Centralnih banaka. U oblasti /interne/unutrašnje revizije preporučuje se dalji napredak ka međunarodnim standardima i odgovarajućeg upustva Evropskog sistema centralnih banaka.

Centralna banka Republike Kosova je odlučna u uspešnom sprovođenju preporučenih akcija. Do juna ove godine, predvideli smo uključenje preporuka u Strateškom planu 2015-2019, uključujući puno predstavljanje njihove implementacije u vezi predviđenim vremenskim rokovima, pojedinim i grupnim odgovornostima, kao i konkretnim merljivim rezultatima.

Program saradnje sa Evropskom centralnom bankom i nacionalnih centralnih banaka Evropskog sistema centralnih banaka, uprkos preporukama i tehničkog znanja, pružio Centralnoj banci Republike Kosova i očvršćenje jačih veza sa centralnim bankama zemalja Evropske unije i napredovanje opšte saradnje.

Koristeći priliku ovog obraćanja pred ove poštovane audijencije vezane za temu Programa saradnje sa Evropskom centralnom bankom, reći ću nekoliko reči o najnovijim dešavanjima u finansijskom sistemu zemlje.

Kosovski bankarski sektor je nastavio da služi kao važan stub za održavanje makroekonomske stabilnosti i da promoviše ekonomski razvoj zemlje. Pored toga je uspeo da uspešno prebrodi negativna kretanja u globalnoj ekonomiji poslednjih nekoliko godina, naš bankarski sektor je počeo da ubrza tempo rasta aktivnosti, u isto vreme olakša uslove kreditiranja, što ukazuje dalji rast uloge ovog sektora u pružanju podrške ekonomije zemlje.

Uopšte, krediti izdati od bankarskog sektora, na kraju 2014 godine, dostigli vrednost od 1.88 milijardi evra, beležeći godišnju stopu rasta od 4.2%, što je najveća stopa rasta zabeležena u poslednje dvije godine. Ovo ubrzanje rasta kreditiranja odražava jednostavnost standarda i kreditnih uslova od strane banaka, što ukazuje na povećanje spremnosti

banaka da pozajmljuje ekonomiju, a takođe odražava na rast potražnje za kreditima domaćinstvima kao i iz preduzeća.

Značajan doprinos širenju plasmana banaka dala je i stabilnost izvora finansiranja banaka, gde glavno mesto imaju depoziti prikupljeni unutar zemlje. Na kraju 2014 godine, vrednost depozita iznosio je 2.54 milijardi evra, što je za 3.6% više nego u vrednost na predhodnu godinu.

Finansijsko posredovanje aktivnosti je karakterizovano smanjenjem prosečne kamatne stope na depozite kao i kredite. Prosečna kamatna stopa na depozite na kraju 2014 godine bila je 1.1%, u poređenju sa prosekom od 2.4% u decembru 2013 godine. Ovaj pad kamatne stope na depozite, zajedno sa smanjenjem drugih kategorija troškova komercijalnih banaka, doprinelo je smanjenju kamatne stope na kredit, gde po prvi put, od funkcionisanja bankarskog sistema na Kosovu, prosečna kamatna stopa je pala na jednocifrenu vrednost. U decembru 2014, prosečna kamatna stopa na kredit bila 9.2%, u poređenju sa prosekom od 11.1% u decembru 2013. Smanjenje troškova finansijskog posredovanja nesumnjivo predstavlja značajan napredak u finansiranju uslova za privatni sektor i očekuje se da će uticati na rast investicije i poboljšanje produktivnosti ovog sektora. Uzeći u obzir neprekidan rast efikasnosti bankarskog sektora i poboljšanje opšteg poslovnog ambijenta u zemlji, smatramo da se stvaraju povoljni uslovi za dalje smanjenje troškova finansiranja za privredu zemlje.

Bankarski sektor je zaključio 2014 godinu sa neto profitom od 60.1 miliona evra, što je značajno više od profita ostvarenog u predhodnim godinama. Ovo povećanje profitabilnosti održava na smanjenje troškova bankarskog sektora, dok su prihodi obeležili lak pad. Profitabilnost bankarskog sektora predstavlja važan stub stabilnosti u sektoru, tako da

povećanje profita u prošloj godini predstavlja povoljan razvoj za održivost sektora.

Na osnovu svih indikatora finansijskog zdravlja, stabilnost bankarskog sektora nastavlja i dalje biti zadovoljavajući. Koeficijent adekvatnosti kapitala na kraju 2014 godine iznosio je 17.8% (16.7% u decembru 2013), što ukazuje da je kapitalizacija bankarskog sektora i dalje visoka i stabilna.

Kvalitet kredita nastavlja biti dobar i beleži poboljšanje u odnosu na predhodnu godinu. Učešće nekvalitetnih kredita u ukupnim kreditima na kraju 2014 godine je smanjeno na 8.3%, sa 8.7% u januaru 2014 godine. Osim toga, nekvalitetni krediti i dalje su dobro pokriveni od provizija za pokriće mogućih gubitaka od kredita.

Bankarski sektor je takođe nastavio da ima jaku poziciju likvidnosti sa pokazatelja likvidnosti od 43.3%, što prevazilazi regulatorne zahteve, i izveštaj kredit / depozit od 73.1%.

Dobar učinak u ovom periodu su pokazali i drugi sektori finansijskog sistema na Kosovu.

Za razliku od predhodnih godina, kada smo imali smanjenje kreditiranja od strane mikrofinansijskih institucija, u 2014 ovaj sektor je proširio kreditiranje sa 2.9% i ostvario profit od 1.3 miliona evra, što ukazuje povećanje uloge ovog sektora u privredi zemlje.

Povećana aktivnostije je označena i kod osiguravajućih kompanija, kod koji vrednost premijama u 2014 iznosio 82.0 miliona evra, što predstavlja godišnji rast od 3.7 odsto.

Sredstva penzionog sektora u decembru 2014 dostigla vrednost od 1.09 milijardi evra, beležeći godišnji rast od 19.1 odsto. Tokom 2014, Kosovski Penzijski Štedni Fond beleži povećanje vrednosti akcija i bruto povraćaj investicije ostvarene u iznosu od 66.7 miliona evra.

Ova povoljna dešavanja u finansijskom sistemu su nastavljena tokom prvih meseci 2015 i, na osnovu trenutnog stanja sistema i očekivanja za opšta ekonomska očekivanja u zemlji tokom ove godine , očekujemo da finansijski sistem zemlje će nastaviti da širi aktivnost i očuva visok nivo stabilnosti i tokom 2015 godine.

Na kraju , dozvolite mi da naglasim da Centralna banka Republike Kosova ostaje orijentisana ka daljoj saradnji sa Evropskom Centralnom Bankom, pored doprinosa u evropskoj integraciji zemlje . Kao što smo definisali u našoj viziji , naš primarni cilj je da budemo zaslužna institucija u postizanju evropske integracije Republike Kosova, obezbeđujući naš mandat u promovisanju i očuvanju stabilnosti finansijskog sistema.

Hvala vam na pažnji.